

А.О.Бабича]. – Вінниця, 1994. – 87 с.

4. Методика Державного сортовипробування сільськогосподарських культур (зернові, круп'яні та зернобобові). Київ, 2001. 63 с.

КРУКОВСЬКИЙ Руслан, здобувач 1-го курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин»

БУГАСНКО Кирило, студент 3 курсу спеціальності 203 «Садівництво, плодовоовочівництво та виноградарство»

Науковий керівник: **ПІКОВСЬКИЙ Мирослав Йосипович**, доктор с.-г. наук, доцент кафедри фітопатології

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ ПЛОДІВ ЯБЛУНІ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ

Яблуня (*Malus domestica* Borkh) є найбільш поширеною плодовою культурою в регіонах з помірним кліматом [5]. Однією з перешкод збереження врожаю є різні хвороби, які розвиваються під час зберігання плодів. Захворювання біотичного походження викликаються переважно фітопатогенними грибами. Загалом їх відомо понад 90 видів, які викликають післязбиральні захворювання яблук [4]. Розповсюдження хвороб залежить від регіону, сорту, технології вирощування та особливостей зберігання плодів. Згідно з дослідженнями Блажека Я. та ін. [3] на плодах яблуні поширеними є різні гнилі: гірка (збудник – *Gloeosporium album* Osterwald), сіра (зб. *Botrytis cinerea* Pers.) і сиза (зб. *Penicillium expansum* Link). При цьому втрати можуть становити від 8 до 30 %.

В умовах України хвороби плодів яблуні під час зберігання потребують вивчення, оскільки різні їх аспекти досліджені недостатньо.

Метою роботи було ідентифікувати збудників гнилей плодів яблуні в період зберігання та дослідити симптоматику хвороб.

Відбір зразків плодів проводили в умовах приватних господарств Київської області. Ідентифікацію збудників та діагностику хвороб здійснювали у проблемній науково-дослідній лабораторії «Мікології і фітопатології» кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна НУБіП України з використанням візуального та біологічного методів [1, 2].

У результаті проведених досліджень нами виявлено поширення низки гнилей плодів грибної природи. Зокрема, у випадках проявлення парші, спричиненої грибом *Fusicladium dendriticum* Fuck., на плодах яблуні виникали невеликі коричнево-чорні плями, які згодом дещо збільшувалися у розмірах. Такі плоди колонізувалися збудниками гнилей.

Плодову гниль викликав гриб *Monilia fructigena* Sacc. Поверхня ураженого плоду набувала чорного відтінку, при цьому типове спороношення патогену, як в природних умовах, не спостерігалось. Сильний розвиток хвороби призводив до муміфікації плоду.

Пеніцильозну плісняву (гниль) зумовлював гриб *Penicillium expansum* Link. Початок хвороби характеризувався появою плями, водянистої м'якої консистенції, від світло-жовтого до коричневого забарвлення. За високої відносної вологості повітря на поверхні ураженого плоду спочатку формувалася світлий міцелій, який надалі перетворювався у зелені подушечки. Плоди загнивали.

Антракноз, або гірку гниль викликав гриб *Gleosporium spp.* На поверхні уражених плодів виникали округлі світло-коричневі плями, які збільшувалися у розмірах та набували темно-бурого відтінку. На ураженій тканині спостерігалися темні подушечки (спороношення патогену).

Збудником сірої гнилі був гриб *Botrytis cinerea* Pers. Хвороба проявлялася у вигляді м'якої гнилі плодів з утворенням на їх поверхні сірого попелястого нальоту. Хворі плоди загнивали. На їх поверхні також формувалися склероції патогену.

Збудником оливкової плісняви (гнилі) був гриб *Alternaria tenuis* Nees. На поверхні ураженого плоду виникали окремі плями, які вкривалися нальотом оливково-зеленого забарвлення.

Загалом, виявлені гнилі, спричинені фітопатогенними грибами *Fusicladium dendriticum*, *Monilia fructigena*, *Penicillium expansum*, *Gleosporium spp.*, *Botrytis cinerea* та *Alternaria tenuis*, зумовлювали погіршення якості плодів яблук або повну її втрату. Тому дослідження хвороб плодів яблуні під час зберігання є невід'ємною частиною стратегії для розробки заходів їх контролю.

Список використаних джерел

1. Марков І.Л. Сільськогосподарська фітопатологія: підручник / І.Л. Марков, О.В. Башта, Д.Т. Гентош, О.П. Дерменко, М.Й. Піковський; за ред. І.Л. Маркова. К.: Інтерсервіс, 2017. 573 с.
2. Кирик М.М., Піковський М.Й. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Діагностика хвороб рослин та ідентифікація патогенів». К.: «ЦП Компринт», 2016. 159 с.
3. Blažek J., Kloutvorová J., Křelinová J. Incidence of storage diseases on apples of selected cultivars and advanced selections grown with and without fungicide treatments. *Horticultural Science*. 2018. Vol. 33, № 3. P. 87-94.
4. Głós H., Bryk H., Michalecka M. The Recent Occurrence of Biotic Postharvest Diseases of Apples in Poland. *Agronomy*. 2022. Vol. 12, № 2. P. 399.
5. Petri Jos, Hawerroth Fernando, Fazio Gennaro, Francescatto, Poliana Leite, Gabriel. Advances in fruit crop propagation in Brazil and worldwide-apple trees. *Revista Brasileira de Fruticultura*. 2019. 41(3), (e-004).

КСЬОНШКЕВИЧ Богдан, здобувач 3-го курсу спеціальності

201 Агрономія